

*Запірченко Л.Д., к.е.н., доц.
кафедри економіки та підприємництва
Рябоволик Т.Ф., к.е.н., ст. викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ АГРОПІДПРИЄМСТВАМИ

Аналіз сучасної економічної практики свідчить, що високих результатів підприємства можуть досягати лише за систематичної і цілеспрямованої інноваційної активності, спрямованої на пошук можливостей. Це передбачає особливий інноваційний стиль господарювання, що базується на нових знаннях, їх технологічному застосуванні та ринковій реалізації. Нині постійне впровадження новітніх розробок є запорукою сталого розвитку аграрної сфери.

Пріоритетним напрямком розвитку агропідприємств, який спрямований на динамічність агропромислового виробництва, є використання передових інноваційно-технологічних процесів. Це, у свою чергу, сприяє зростанню фондоозброєності та продуктивності праці, підвищенню рентабельності роботи, впливатиме на соціально-економічний розвиток сільських територій та економічну стабільність держави.

У Законі України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» серед стратегічних пріоритетних напрямів на 2011-2021 роки визначені: технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу; впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; широке застосування технологій чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища [2].

Аграрна інновація – це інновації, що реалізуються в аграрному секторі економіки з метою підвищення ефективності його діяльності та забезпечення стабільного розширеного відтворення агропромислового виробництва, реалізацією в господарську практику результатів досліджень і розробок у вигляді нових сортів рослин, порід і видів тварин і птиці, нових технологій в рослинництві, тваринництві і переробній промисловості, нових добрив і засобів захисту рослин і тварин, мінеральних добрив і засобів захисту рослин і тварин, нових методів профілактики і лікування тварин і птиці, нових або покращених продуктів харчування, матеріалів, нових форм організації і управління різними сферами економіки, нових підходів до соціальних послуг, що дозволяють підвищити ефективність виробництва [1].

Впровадження та використання сучасних інноваційних технологій у рослинництві створюватимуть позитивний ефект, впливаючи на врожайність, економію витрат, раціональне використання ресурсів та сприятимуть підвищенню економічного потенціалу агроєкосистем (таблиця 1).

Таблиця 1

Напрями використання інноваційних технологій у рослинництві [3]

Сфера застосування	Можливості використання
Селекція	Покращення сортових якостей Підвищення стійкості до ґрунтово-кліматичних умов та шкідників Значний приріст урожайності Одержання насіння елітних сортів
Генна інженерія та ГМО	Стійкість рослин до втрат врожаю, хвороб, шкідників Покращення якості продукції та підвищення рівня врожайності Стійкість проти гербіцидів Здатність рослин виробляти власні пестициди Скорочення процесу догляду та переробки продукції Економія затрат на вирощування ГМО
Органічне землеробство	Відсутність пестицидів та добрив Зменшення шкідливого впливу сільськогосподарського виробництва на навколишнє середовище Відмова від ГМО
Мікрозрошення	Забезпечення оптимального рівня вологості в посушливих умовах Економія поливної води, електроенергії, добрив Уникнення ерозії ґрунту Можливість освоєння малоприсадатних для обробітку земель Зменшення експлуатаційних витрат Можливість проведення агротехнічних робіт разом з поливом
ІТ технології	Визначення дійсних посівних площ Прогнозування продуктивності збору та втрат врожаю Визначення рівня використання матеріально-технічних ресурсів Можливість виявлення прихованих від обліку продукції та ресурсів
Нанотехнології	Сприяють збільшенню врожайності Низька токсичність наноматеріалів Сприяють прискоренню фотосинтезу рослин та озоненню повітря Підсилення захисних властивостей рослин

Основним завданням для галузі тваринництва є збільшення виробництва валової продукції, що можливе завдяки використанню інноваційних технологій (таблиця 2).

Таблиця 2

Напрями використання інноваційних технологій у тваринництві

Сфера застосування	Можливості використання
1	2
Біотехнології	Збереження генофонду тварин Покращення здоров'я тварин Удосконалення якості продуктів тваринництва Поліпшення продуктивності тварин з використанням селекційних методів розведення Одержання тварин як донорів внутрішніх органів
Племінна робота	Удосконалення існуючих і створення нових порід тварин Покращення продуктивних якостей тварин Використання генетичного потенціалу кращих порід
Системи годівлі	Ефективність використання різних режимів годівлі Зниження втрат корму Вільний доступ тварин до кормів через сучасну систему їх подачі Збільшення приросту живої маси Точність дозування та роздачі кормів

1	2
Техніко-технологічне забезпечення	Удосконалення умов утримання та обслуговування тварин Поліпшення умов праці Зниження витрат на виробництво одиниці продукції Поліпшення якості тваринної продукції Економія ресурсів
Ресурсозберігаючі технології	Зниження витрат і собівартості Спеціалізація робіт щодо вирощування та утримання тварин Підвищення відтворювальної здатності тварин Ефективна організація відпочинку і раціону тварин Ефективне використання систем транспортування й утилізації відходів

На інноваційні процеси в сільському господарстві мають безпосередній вплив особливості сільськогосподарського виробництва. Основними особливостями формування і розвитку інноваційного процесу в аграрній сфері є [4]:

- відмінність у природно-кліматичних умовах знаходження агропідприємств та спеціалізація виробництва;
- значна відмінність у періодах виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції і продуктів її переробки;
- різноманітність типів виробництва за організаційно-правовими формами та формами власності, розмірами, підпорядкованості тощо;
- залежність технології виробництва сільськогосподарської продукції від природно-кліматичних умов, дорожньо-транспортних мереж, віддаленість від центрів постачання та ринків збуту продукції і інших чинників;
- відособленість сільськогосподарських товаровиробників, віддаленість від інформаційно-консультаційних служб і організацій, які виробляють науково-технічну продукцію;
- різний соціально-освітній рівень робітників сільського господарства.

Інноваційний розвиток аграрних підприємств доцільно розглядати як систематизовану сукупність знань, відомостей, технологічних та організаційних рішень для забезпечення стабільного розвитку сільського господарства, зміцнення економічної та технологічної безпеки галузі необхідне впровадження новітніх прогресивних технологій.

А тому, для здійснення більш масштабної політики впровадження та реалізації інновацій, основними пріоритетами розвитку інноваційної діяльності на аграрних підприємствах мають стати:

- вдосконалення механізму управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств;
- технічне і технологічне переоснащення агропідприємств;
- активізація інноваційної діяльності агропідприємств, шляхом надання різних пільг, поліпшення фінансування, розширення консультаційних послуг;
- підвищення результативності наукових досліджень шляхом поліпшення матеріально-технічної бази, посилення кадрового забезпечення наукових колективів;
- інтеграція дрібних господарств у великі виробничі структури.

Список використаних джерел

1. Крачок Л.І. Новітні технологій в сільському господарстві: проблеми і перспективи впровадження [Електронний ресурс] // Л.І. Крачок // Сталій розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. – 2013. – №3. – режим доступу <http://www.google.com.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Петров В.М. Технічне забезпечення інноваційних технологій у рослинництві // В.М. Петров // Економіка АПК.– 2013. – №2. – С. 100
4. Янковська О.І. Особливості інновацій в сільському господарстві / О.І. Янковська // Матеріали Всеукр. заочн. наук.-практ. конф. [«Економіка XXI століття: виклики та проблеми»], Ужгород, лист. 2009 р.); ред.. кол. Ф.Г. Ващук / Мін-во освіти і науки, Закарп. Держ. Ун-т. – Ужгород : ЗакДУ, 2010. – С. 304-308.

*Кандиба М.А., студент,
Яковенко Р.В., к.е.н., доц.*

*Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ВІДПОВІДНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧА

Розподіл закономірностей поведінки на психологічні та економічні є доцільним, оскільки, згідно з економічними закономірностями, приймаються рішення щодо придбання продукції, натомість психологічні особливості детермінують бажання купівлі.

Економічні чинники споживання обумовлюються психологічними закономірностями, а психологічні закони залежать від рис особистості та параметрів ринкової комунікації [1].

Сьогодні, в практичній діяльності використовуються співставлення економічних і психологічних закономірностей аналізу споживчої поведінки, які ми наводимо далі.

Таблиця 1

Співставлення психологічних та економічних закономірностей споживчої поведінки

Закономірності	
Психологічні	Економічні
1	2
1. Ефект алло	1. Загальна закономірність споживання Енгеля
2. Логічна помилка	2. Перший закон Енгеля
3. Закон Вебстера	3. Розширений закон Енгеля (закон Енгеля – Шваба/Райта)
4. Помилка Паралаксу	4. Другий закон Енгеля
5. Оцінка фізичних атрибутів	5. Категорія капіталу вільного розпорядження Катони
6. Закон Майєра	6. Закон Райта
7. Стереотипізація	7. Закон Сіні